

A TENGERRPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1909. május 6.

100. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
"Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.



HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos pett sorja 40 fillér.

Uj vasut az Adriához.

II.

2. Miután meg vagyunk győződve, hogy az ogulin—knini vaspálya hamarosan elkészül, lehetne-e Szebenikoval olyan vasuti összeköttetést létesíteni, amelynek segítségével új tartományunknak, Boszniának forgalmát is növelnők? Ha ugyanis érezzük és valljuk, hogy a műveltebb hódítónak a meghódított területen nemcsak jogai, de kötelességei is vannak, akkor eme fölfogásunknak tettekben is meg kell nyilvánulnia.

Miközben tehát mi magyarok szállítmányainkkal közeli jó kikötőbe iparkodunk, ugyanazon időben a szegényebb bosnyák népnek is új kereseti forrást biztosíthatunk. Erre nézve alkalmas irányok gyanánt a következőket említhetjük.

Több év óta ismeretes az a mozgalom, amely Bugojno végállomást a dalmáciai Arzano falun át óhajtja összekötni Dugopolje dalmátparti állomással.

A pálya hossza az 1000 méteren felül emelkedő zord hegyek között körülbelül ez: Bugojno—Zupanjac 58, — Arzano—Dugopolje 78 kilométer. Az egész 136 kilométerből a dalmáciai részt osztrák, a boszniai pedig bosnyák államvasut fogja építeni. Ez a vaspálya Spalato gyönyörű vidékén éri el a tengert, tehát az árut első sorban a spalatói öbölnek adja át, ahonnan bizony még 91 kilométert kell megtenni Szebenikóig.

Mennyire van Szebeniko hazánk fővárosától ezen az uton? Budapest k. p. u. — Pécs 246, — Harkány—D.-Miholjac 40, — Dajakovo—Strizivojn—Jaruge—Doboj 137, — Lasva—D.-Vakuf—Bugojno 193, — Arzano—Dugopolje 136, — Vragizza Salona—Berkovics Slivno—Szebeniko 115; összesen 867 kilométer.

3. Azonban az arzanói bosnyák-dalmát kaput lehetne még más módon is értékesíteni. Láttuk, hogy Budapesttől Szebeniko a) Ogulinon át 832 kilométer; b) Lasva—Bugojno—Arzanon át pedig 867 kilométer; csak hogy egyrészt ez még mindkettő nagyon hosszadalmas ut. Nem tudnánk-e valahogy ezeknél rövidebben is eljutni célunkhoz?

Más szempontból pedig egy ennél is fontosabb nehézségre bukkanunk, amit egyáltalában nem szabad szem elől téveszteni már az elméleti tervezetkor sem. Ez abban áll, hogy hazánk és Dalmácia közt a keskeny-vágányu bosnyák államvasuton keresztül a közvetlen szállítás jelenben lehetetlen, személy csak átszállással, áru csak átrakás után mehet tovább.

És ezt nem is egyszer, hanem két ízben kell elvégezni, ahol tudniillik a Máv. a boszniai vaspályával és ahol ez a dalmáciai osztrák vasutal érintkezik. Nem lehet szándékunk sem az, hogy a Szebenikoba való szállításkor áruinkat e kétszeres átrakás költségeivel megdrá-

gítsuk; sem pedig az, hogy Bosznián át Szebeniko vagy Spalato kikötőbe sohase lehessen utazni közvetlen kocsiban. Hogy tehát a vasut Bosznián is lendítsen, rövidebb is legyen, áruátrakást ne vonjon maga után, mikép lehetne mindezt egyszerre elérni?

Ha a Vrbász völgyét teljes hosszában fölhasználva összekötjük Bugojno—Arzano tervezett vasútjával, már közeledünk a kívánt eredményhez. Ezen a nyomdokon fővárosunk és Szebeniko közt ilyen kapcsolat létesíthető: Budapest k. p. u.—Pécs—Harkány—D.-Miholjac 286, — Nasic 36, — Ujkapella Batrina 60, — ujonlon Bukovice Szávapart 17, — a Vrbász völgyén föl Banjaluka 46, — Jajce 67, — Bugojno 44, — Arzano—Dugopolje 136, — Vragizza Salona—Berkovics Slivno—Szebeniko 115. Mindezek összege 807 kilométer.

Ezzel már megvan Bosznián át a rövidebb ut, de még nem tettünk eleget a harmadik kívánalomnak, amennyiben Jajce—Bugojno közt még rá vagyunk utalva a most üzemben álló keskenyvágányra. Az utóbbinak használhatóvá tételére legegyszerűbbnek ígérkezik az az eljárás, hogy a 44 kilométer keskeny vágányt, mikor átépítésre kerül a sor, véglegesen meg kell szüntetni. Ez annál könnyebben keresztülvihető, mivel mind a két helység ugyanis végállomás, s így sem Jajcén, sem Bugojnon nem vágják útját semmiféle keskenyvágányu vonatnak. Ez esetben Dobojs és Szerajevó felől az átszállás D.-Vakufon történék. Jajcének pedig ugy sem lehet arra kilátása, hogy majd az ő kedvéért s a Banjaluka-Doberlin katonai vasutnak közönséges vágányszélességű vonala — csak azért, mert Boszniában van — össze fog zsugorodni keskeny vágányuvá.

Ez volna az első rendes szélességű vaspálya, a mely nemcsak egész Bosznián keresztülhatolna, hanem ugyanakkor kiszállás és átrakódás nélkül lebonyolítható forgalmat hozna létre Magyarország és Dalmácia közt.

Legcélravezetőbb volna azonban a következő irány: Budapest k. p. u.—Pécs—Harkány—D.-Miholjac—Nasic—Ujkapella Batrina—Bukovice Szávapart—Banjaluka 445, — tovább a Vrbász völgyén fölfelé, Krupa falutól nyugatnak föl az országúthoz, Sitnica, Szablics; innen egész Kninig a mai iparvasut irányában, vagyis a Sana patak mellett, át nyugatra Drinics és Sekovác faluk érintésével az Unac vízéhez, kettős kerületben le a horvát határ mellé, ezzel párhuzamban Grab községnél a dalmát határ. Közülbelül 175 kilométer; — Knin 20, — a mai osztrák államvasuton Zsitnic 38, — új pályán Alsó-Zsitnic, Paukovoszeló, Konjevrate, Lozovac falvakat érintve, a Pod Tartari tövében délkeletnek nagy kanyarodóval rövid alagutban ki a mostani vasúthoz az öbölpartra, Szebenikó mintegy 35 kilométer. Együttesen 713 kilométer.

Ez az ut tehát az előbbieknél átlag 100 kilométerrel rövidebb, következésképp két-három

orával hamarabb célhoz vezethet bennünket. De még ezt a távolságot is rövidítheti s esetleg a technikai nehézségeket is kevesbitheti az építés olyképpen, ha Szablics faluból északnak halad a Sana völgyön Kljucsig és innen csatlakozik déli irányban Drinic alatt az iparvasut-hoz.

Ha Kljucs mellett és Knin alatt létesíthető pályarövidítést tekintetbe vesszük, bizony állíthatjuk, hogy Szebenikó mitőlünk 90 kilométerrel sem lesz távolabb, mint Fiume; még pedig az a Szebenikó, a mely Ankonával éppen szemközt, vagyis harmadfél száz kilométerrel lejjebb fekszik Fiuménál birodalmunk tengerpartján. Ekkora távolság elosztása a Földközi tengeren való forgalmunkban mindenesetre számottevő, de még akkor sem megvetendő, ha a távolabbi világtengerekre gondolunk. Ma már, miután Törökországot mint kivételünk színhelyét, jóformán elvesztettük, Mexikót vagy a kínai birodalmat emlegetik leendő piacaink gyanánt. Mily nagy könnyebbség lesz, ha sokkalta délibb fekvésű kikötőből indíthatjuk el áruinkat legalább az óriás hosszú viziutak felé!

Ha Banjalukán, Kninen keresztül hazánk-nak vasuti csatlakozás Szebenikoba, egyszer s mindenkorra megoldást nyer a fiumei fővonal bővítésének égető szüksége.

Tengerre szánt, vagy azon érkező áruinkat módunkban lesz megosztani két kikötő és két vasuti irány közt. Rögtön megszabadul a fiumei vonal és forgalmi személyzete a túlterheléstől, a rajta utazó közönség a vonatkésések sokfajta kellemetlenségétől, talán mindkettő a vasuti balesetek izgalmaiktól, de föltétlenül mentve lesz a "máv. maga az e bajok elhárítását célzó tömérdék befektetés kötelezettségétől.

Ez a Szebenicóba vezető vasut szintén nem lesz ugyan könnyen járható, amint hogy nekünk magyaroknak sehogy sem lehet sik területen tengerhez férköznünk. De ha 36 évvel ezelőtt létrejöhetett a merész alkotásu fiumei hegyipálya; ha 1890-ben le tudták győzni Szerajevótól Mosztárig a vízválasztó technikai akadályait, miért ne tudna Banjaluka—Kljucs—Knin közt a fölmerülő természeti nehézségekkel sikeresen megküzdzeni a mai mérnöki tudomány?

Valamint a Szerajevóból Uvacra tervezett vasut, bár a magas Romanje-planinán kellett is keresztülhatolnia, mégis kiépült és pár évvel ezelőtt meg is nyílt: épp oly kifogástalanul oldhatja meg föladatát ez a vonaltervezet is, amely a Gromec-planina déli horpadásán át nem fogja ugyan elérni az uváci pálya magaslatait, és rengeteg számu alagutját, de igenis sokkal rövidebb uton visz bennünket elsőrendű tengeri kikötőbe, mint a majdan Uvacon át létesítendő szandzsák vasut. Ebből következik, hogy Magyarország gazdasági, ipari életére és tengeri forgalmára a szandzsák-vasutnál előbb szükséges ennek megépítése.

Ha pár évtized alatt — mondjuk — csak Trieszt felérő kikötőt sikerülne is Szebeniban létesítenünk, nagyon valószínű, hogy már akkor sem lennének rászorulva arra, hogy egyes világrészekkel a tengeri összeköttetést Trieszt, Hamburg és Bréma kikötőin át kelljen főtartanunk, a szárazföldi szállítás díjával pedig kénytelenek legyünk oda is, vissza is örökösen német és osztrák vasutakat gazdagítani.

Ez által az a sok-sok kereskedelmi ügynői illeték, ki- és berakásdíj, raktári fekvőbér, vasuton szállítási költség, többszörös vám stb., amit eddig Trieszt, Hamburg, Bréma kért, kapott és gyűjtött össze tőlünk magyaroktól, mind lényegesen megcsappanna és irányt változtatva a magyar vagy legalább is hozzánk tartozó szegény nép jövedelmét lényegesen emelné, s végeredményben mégis csak a mi hazánknak válnék majd javára.

A nagy magyar Alföld dus termése a bajai hidon és majd a báttaszék—pécsi vasuton közvetlen kapcsolatba juthat Dalmáciának gabonaműveiben, lisztben szüklődő helyiségeivel; s így a magyar termés, amint a helyszínén berakták a vasuti kocsiba, azon mód léphet ki onnét a szebenici és spalatói piacra vagy kerülhet föl egyenesen a tengerjáró hajókra.

UJDONSÁGOK.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület pénteken este ülést tart a polgármester elnöklésével. A napirend a következő: Bejelentések, indítványok, interpellációk. A királyi kormányzó leirata az államvasuti állomás kiszélesítéséről és a kettős vágány elhelyezéséről. A plassei vízcsőhálózat elhelyezésének technikai és pénzügyi tervezete. Egy Cosalán építendő iskola technikai és pénzügyi tervezete. A városi könyvtár és múzeum múlt évi beszámolója. A Szent Jeromos templom vezetőségének 1908 évi beszámolója.

Zárt ülés. A közjótékonyági bizottság hármias jelölése a szegényekháza ellenőri állásának betöltésére. Indítvány egy városi fogalmazónak „ad honores“ titkárrá való kinevezésére. A városi iskolaszék indítványa néhány tanító, véglegesítésére.

— **Zanella lovagias ügye.** A rappresentanza péntek esti zárt ülésén, amikor a megüresedett rendőrfőkapitányi állás betöltése fölött tanácskoztak, a vita tudvalevőleg igen kiélesedett. A vita hevében Jechel dr. ügyvéd városi bizottsági tag odavágta Zanellának, hogy „patrikajancsi“ amire Zanella azzal válaszolt, hogy „maga a renegát autonomista“. Jechel néhány újabb sértéssel válaszolt, mire Zanella a nagyobb hatás kedvéért egyszerűen „mascalzone“-nak, gazembernek nevezte Jechel drt. Később az ügyet Zanella lovagias utra terelte s két megbízottja Bacchich Icilio és Pozder Antal utján magyarázatot és fegyveres elégtételt kért Jechel dr.-tól. Jechel némi gondolkodás után szintén megnevezte megbízottjait Vio Antal és Zanatta Harold személyében. A segédek tegnap délután találkoztak s Jechel dr. segédei mindenekelőtt azt a kérdést vetették fel, hogy Zanella előbbi viselt dolgai után egyáltalában párbajképesnek tekinthető-e. Zanella segédei nem szívesen haraptak a savanyu almába, de azután hosszas tanácskozás után végre kénytelenek voltak abban megállapodni, hogy az ügyet becsületbíró elé viszik. A segédek ezután, hogy minden politikát vagy elfogultságot kizárjanak, azt a furcsa határozatot hozták, hogy olaszországi katonatisztek kérnek fel becsületbírói tagokul, akik Udinében tanácskoznak (!?) Itt pontot kell csinálnunk. Mi a magunk részéről határozottan elítéljük és tiltakozunk az ellen, hogy a magyar parlament egy tagja alávesse magát udinei olasz katonatisztek becsületbírói tagjának. Ha a képviselő ur becsülete tiszta, amiben Jechel dr. segédei alaposan kételkednek, akkor minek szaladnak segédei Olaszországba becsület bi-

rákért. Nincsen már Fiumében vagy Magyarországon két becsületes ember, akikre Zanella ur ügyét nyugodtan rábíthatná.

— **Dreadnought hajók építése Magyarországon.** A haditengerészet vezetősége tudvalevőleg elhatározta, hogy a külföldi államok mintájára négy Dreadnought hadihajót épített darabonként 55 millió korona költségen, amelyet két év alatt kell a hajógyáraknak elkészíteniök. Minthogy az osztrák hajógyárak hosszabb időre teljesen el vannak foglalva hadihajók építésével, a haditengerészet vezetősége két Dreadnought-ot Magyarországon épített. A majdnem száztiz millió koronás két hadihajó építésére csakis a Daniubius hajógyár jöhet tekintetbe, amelylyel ez ügyben a tárgyalások már nagyon előrehaladtak. Ezzel függ össze, hogy a gyár Portoréban óriási csatahajók építésére is alkalmas telepet létesít.

Ezenkívül nagy tisztviselő- és munkás telepet is fog a Danubius ez esetben Portoréban létesíteni, ami a csendes kis horvát község fejlődését óriási módon elő fogja mozdítani.

— **A képviselőválasztási névjegyzék.** A központi választási bizottság az 1910. évre összeállítandó képviselőválasztási névjegyzék ügyében közhírré teszi, hogy az 1910-évi politikai választásra jogosultak; továbbá a kihagyott választók névjegyzéke a városházán közszemlére kitétetett s május 5—25 között megtekinthető. Az esetleg kihagyottak felvételüket szóban vagy írásban a városi tanácsnál május 5—15 között s így összeállított névjegyzék elleni felszólalásokat pedig ugyanott május 16—25 között kell benyújtani.

— **A rendőrbíróság kimutatása.** A rendőrség bünygyi osztálya ma kimutatást közölt múlt havi forgalmáról. A kimutatás szerint áprilisban 281 panaszoltat 1640 koronával bírsgoltak meg, 103 féltől pedig 614 korona büntetésépenz folyt be, amiből 528 koronát a városi pénztárnak, 86 koronát pedig az adóhivatalnak utaltak át. Az ügydarabok száma a múlt évi 310 darabbal szemben 734-re emelkedett. A nagy ügyforgalomra való tekintettel a hivatalos órákat két órával meghosszabbították.

— **A „Petar Zrinski“ balesete.** Az abbaziai járat „Petar Zrinski“ gőzösét tegnap délelőtt 10 órakor baleset érte. Amint a gőzös elindulni készült, a propeller néhány pillanatnyi forgás után eltört és elveszett a vízben. A hajó emiatt kénytelen volt az abbaziai járatát ideiglenesen beszüntetni.

— **Eltűnt pénztárca.** Maschne Vincenza tegnap a rendőrségen elpanaszolta, hogy iakásából eltűnt 60 koronát tartalmazó pénztárcája. Elmondta, hogy reggel meglátogatta őt egyik barátja és ennek néneje, kik csak rövid ideig tartózkodtak a lakásban. Eltávózásuk után azt észlelte, hogy a pénztárcája, amely azelőtt egy asztalon feküdt, eltűnt. Hozzátette, hogy a nap folyamán e két asszonyon kívül senki más nem tartózkodott a szobában, hol a lopás történt. A rendőrség megindította ez ügyben az eljárást.

— **Visszavándorlók érkezése.** Tegnap reggel nagyobb csapat visszavándorló érkezett Fiuméba, akik a Cunard hajóstársaság „Slavonia“ gőzösével tegnapelőtt érkeztek Triesztbe, ahonnan vasuton jöttek Fiuméba. A visszavándorlók nagyobb része lerongyolódva, pénztelenül tért haza s felkeresték a kormányzóságot, ahol anyagi segítséget és ingyenes hazaszállítást kértek. A hazatérők panaszkodtak, hogy Amerikában a közgazdasági viszonyok még mindig rosszak, a munkabérek pedig meg sem közelítik a néhány évvel ezelőtti fizetett napszámot.

— **A lapok utcai árusítása.** A belügyminiszternek a lapok utcai árusítására vonatkozó rendelete alapján a rendőrség megtiltotta, hogy tízenegy éven aluli gyermekek a lapok utcai elárulásával foglalkozzanak. Elrendelte egyúttal, hogy ezentul csakis rendőrségi igazolvánnyal ellátott tízenegy éven felüli gyermekek árusíthatják a lapokat.

— **Ellopott szénarokomány.** A Magyar-Horvát hajóstársaság a Riva Szápáryn, az Adria palota közelében mintegy tízezer kilo-

gram szénát halmozott fel. A szénát esővédő ponyvával letakarták s minthogy a széna a város egyik legforgalmasabb helyén volt, minden különös őrizet nélkül ott hagyták. Egy Doni Ferdinánd nevű egyén felhasználva az alkalmat, felkeresett két helybeli kereskedőt s úgy tűntetve fel a dolgot, mintha a társaság szénája az ő tulajdonát képezné, métermázsánként három koronáért eladta. Körülbelül háromszáz koronát kapott a kereskedőtől s a pénzzel még ugyanazon este Velencébe szökött. Nagy volt tegnap délfel az Ungaro-Croata csodálkozása, amikor észrevette, hogy a körülbelül ezerszázötven korona értékű széna nyomtalanul eltűnt. Amidőn meggyőződtek, hogy itt tévedésről szó sem lehet, a rendőrségre siettek, ahol a társaság egyik tisztviselője feljelentette a vakmerő szénalopást. A rendőrség megindította a nyomozást s a vizsgálat befejezése után az iratokat az ügyészséghez átteszi.

— **Torpedóhajó Fiumében.** Az osztrák-magyar haditengerészet „Harpie“ nevű torpedóhajója tegnap reggel Pólából kikötőnkbe érkezett. A hajó tizenöttagu személyzetével még tegnap este visszatért Pólába.

— **A velencei magyar művészház.** A velencei nemzetközi műkiállítás területén épült magyar művészház már teljesen elkészült és a kiállítást fölkereső olasz és külföldi közönség részéről nagy látogatottságnak örvend. A művészházat építő Maróti Géza szobrászművész és a műkiállítást rendező Szinyei-Merse Pál és Jendrassik Jenő festőművészek tegnap hazakerkeztek és nyomban jelentést tettek a kultuszminisztériumnak.

— **Elfogott széntolvaj.** Ma éjjel Marko Jenő és Miklós László vasuti éjjeli örök épen akkor lepték meg Dolar Istvánt, a kemiai gyár fűtőjét, amint a pályaudvaron felhalmozott kötszenet akarta megdezsmálni. Az éjjeli örök Dolart az inspekciós rendőrnek adták át, aki a tolvajt letartóztatta.

— **Elfogott tolvaj.** A rendőrség tegnapelőtt letartóztatta Freibauer Károly napszámot, mert a kitiltás ellenére visszatért a városba. Időközben az Austro-Americana hajóstársaság „Josephine“ gőzösének kapitánya bejelentette a rendőrségnek, hogy Velencében a múlt hónap végén fűtői minőségben felveit egy hasonló nevű embert, ki a hajóról Fiuméba érkezésekor eltávozott és magával vitte a hajóstiszektől kikölcsönzött pénzt, egy a hajón szolgáló szakácsnak 40 koronáját is, továbbá ruhaneműt és a felvételtör kért 10 korona előleget. A rendőrség a feljelentés folytán a vizsgálatot elrendelte Freibauer Károly ellen, akit tovább is vizsgálati fogságban tartanak.

— **A kikötőből.** Május 4-én és 5-én érkezett: „Presietni Becker“ osztrák gőzös Görögországból 3200 tonna foszfáttal; „Albania“ osztrák gőzös Sebenikoból 300 tonna köszénnel; „Italian“ angol gőzös Liperpoolból 500 tonna vegyes áruval; „Veria“ angol gőzös Liverpoolból 1000 bál parafával és 60 tonna vegyes áruval; „Lacroma“ osztrák-magyar tengerészeti jacht Triesztből.

Indult: „Athenic“ angol gőzös Konstantinápolyba üresen; „Imperator“ osztrák gőzös a syriai vonalon 230 tonna vegyes áruval (cukor, fa, aszalt szőlő, liszt stb.); „Agliaia“ osztrák gőzös Smyrnába 130 tonna cukorral; „Leopoli“ osztrák gőzös Konstantinápoly felé üresen; „Josephine“ osztrák gőzös Triesztbe üresen.

Színház és Művészet.

A kedélyes paraszt.

Kedden este szokatlanul telt ház mellett került színre Leon és Fall bájos zenéjű operettje, a „Kedélyes paraszt“, melynek meséje a következő:

Scheichelroiter Mátyás (Heltai) sváb pap-paraszt papot akar a fiából nevelni, de *Stefan* gyerekeknek (Cseöreg) nem tetszik a reverenda, orvos lesz. Hamar felviszi az Isten a dolgát, mert 31 éves korában már ünnepeit egyetemi tanár. A fiatal tudós, ki előkelő dzsentri családból nőül, nagyon szereti ugyan paraszt sorban élő apját és kis hugát *Annamirt* (Szentgyörgyi Lenke) de lakodalmára nem viszi el őket, mert röstelli a származását. Egyszer aztán *Lindoberer* gazdag sváb paraszt Stefan keresztapja (Bérczi) felpakolja *Scheichelroiter* és *Annamirt* és meglátogatják *Stefan* akinek a

háza tele van előkelő vendégekkel, mikor a falusiak megjönnek. A professzor nagy zavarban van, de fiatal felesége (Szentgyörgyi Márta) gyermeki gyöngédséggel, igaz szeretettel fogadja férje hozzátartozóit, akiket az egész társaság ünnepel. Természetes, hogy ez a történet nem megy egészen ilyen simán. A hatásos felvonás végek előtt sokat énekelnek, sokat mókáznak és sokat táncolnak, hogy megnevetessék, vagy megkönnyeztessék a publikumot. Az előadás, bár nem volt a legjobbak közül való, zajos sikerű volt. A szereplők sok tapsot kaptak és alig győzték az ujjazást. A hálás címszerepben Hellai jeleskedett. Róla nem mondunk újat, ha konstatajuk, hogy játéka messze felülmulta valamennyi partnerének az alakítását. Bérczi kézzel-lábbal dolgozott Burleszk szerepének sikereért; annyira jó volt, hogy az egyik jelenetben szereplőtársát Szentgyörgyi Mártát is kiköszöntette komolyságából. Székely Gyula és Szentgyörgyi Lenke — aki napok óta gyöngéledik — szemmel látható indispozícióval küzdöttek. Bárdi Rózi egy értelmes kis fiúcskával Mészáros Lajcsival adott elő egy nagyon kedves énekszámot. Őket is sokszor megtapsolták. Szóval taps volt bőven. A közönség jól mulatott csak Müller karmester volt haragos, mert a zenekar néhányszor diszsonált.

Aki sokat akar kacagni, az ma ismét megnézheti a kedélyes parasztot.

— **Színházi hírek.** Holnap csütörtökön Zeller „Madarász“ című operettje kerül színre. Ekkor lép fel Fiumében először Kállai Jolán, a Postás Milka szerepében, akit Balla igazgató a szubrett szerepekre szerződtetett. Pénteken este kezd meg Ujházi Ede, a Nemzeti Színház tagja három napos vendégszereplését. Ujházi pénteken a Titok, szombaton a Constantin abbé, vasárnap a Cigányban lép fel.

Távirat ◀▶ Telefon.

Wekerle a királynál.

BUDAPEST, máj. 5. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson jelent meg a királynál, aki tegnap este Budapestre érkezett. A miniszterelnök, akinek mai kihallgatása informatív jellegű volt, a politikai helyzetről és a kibontakozás lehetőségéről tett jelentést.

A válság megoldása.

BUDAPEST, máj. 5. Politikai körökben beszélnek, hogy a válság a király budapesti tartózkodása alkalmával nem jut megoldásra. Döntés csak a hónap vége felé várható.

Kaas Ivor állapota.

BUDAPEST, máj. 5. Kaas Ivor báró állapota ma éjjel rosszabodott. Az orvosok eltávolították a látogatók fogadásától.

Magyar politikusok a királynál.

BUDAPEST, máj. 5. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtti kihallgatásán előterjesztette a királynak a meghívandó politikusok névsorát. Eszerint Justh Gyula a képviselőház elnöke és Dessewffy Aurél gróf, a főrendiház elnöke mennek a királyhoz kihallgatásra. Ezután következik a többi politikusok, köztük Bánffy Dezső báró kihallgatása is.

Felfüggesztett árvaszéki ülnök.

MAKÓ, máj. 5. A vármegyei közgyűlés ma Molnár István árvaszéki ülnököt elkövetett szabálytalanságok miatt hivatalvesztésre ítélte.

Letartóztatott szélhámosok.

ARAD, máj. 5. A rendőrség ma letartóztatta Weinberger József és Schwarz Lipót ügyvéteket, akik hamisított okiratok alapján templomépítés céljaira könyöradományokat gyűjtöttek. Sok ezer korona pénzt találtak náluk. Kihallgatásuk közben kiderült, hogy a letartóztatottak rovvott előéletűek és fegyházviseltek.

A Julian iskolák ellen.

ESZÉK, máj. 5. Egy Horvátországban s Szlavóniában megindult mozgalomból kifolyólag tegnap Eszéken népgyűlést tartottak a horvátok, amelyen elhatározták, hogy horvát iskola-egyesületet létesítenek Strossmayer-egyesület néven, melynek feladata lenne, hogy a magyarlakta vidékeken az ott fenálló Julián iskolák ellensúlyozására horvát iskolákat létesítsenek.

Fordulat a szabadkai gyilkosság ügyében.

BUDAPEST, máj. 5. A szabadkai gyilkosság ügyében ma szenzációs fordulat történt. A főkapitányságon megjelent Pallavicini Sándor őrnagy, aki elmondotta, hogy egy fiatal ember, aki a Szabó nevet használja s állítólag egy közönségi jegyző fia napok óta pénzért zaklatja. Minthogy nem tud tőle szabadulni, a rendőrség segítségét kéri. A detektívek kinyomozták a fiatal embert és behozták a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy az illető Rádics Lajos tiszaföldvári illetőségű állítólagos magán tisztviselő. Megmotozásakor többek között egy papírlapot találtak nála, amelyen a következő cím volt: „Haverda Mária, Török-utca 8.“ Rögtön kihallgatták, a fiatal ember először összevissza beszélt, azután bevallotta, hogy Haverda Máriát személyesen ismeri. A kihallgatás még folytont tart.

Olaszország tiz Dreadnought-ot épít.

LONDON, máj. 5. A „Globe“ római levelezője arról értesül, hogy míg Ausztria-Magyarország csak 4 Dreadnought-hadiahajót épített, addig az olasz kormány kilenc vagy tiz ilyen hadihajó építését tervezi. Minden esetre Olaszország több Dreadnought-tal akar rendelkezni mint a monarchia.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Teljesen új műsor.

Valdoro Lina olasz énekesnő,
Romana Jone olasz énekesnő,
Delly Cecil bécsi szubrett,
Jonesen Mary francia-román énekesnő,
Califano Alfréd komikus,
Les Favorites nyolc hölgyből álló csoport,
Monti Cesarina énekesnő,
Les Califano olasz duett.

Estéknént fényes bohózat.

Karmester:
Viridilio Virgili

Rendező:
Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Új műsor.

Belépti díj I kor.

Tisztelettel értesítem, a n. é. közönséget, hogy e hó 15-én áthelyeztem

monogram-m-himző,

gép-harisnyakötő

plüsszirozó és guvrirozó üzletemet az Andrássy u. 24. sz. alól a Via Adamich 1. sz. alá (Európa szálló). Minél számosabb rendelést kérve, melyeknek kiválóan szép kivitellért kezeskedem vagyok kiváló tisztelettel WEISZ T.

Ujszülött gyermekek részére

az összes hygienikus cikkeket rektáron tartom és pedig: Pelenkanadrág, flanelin alátétek, baby ingecskék, has- és köldökkötők, szoptatós dajkának való mellény, gyermekágy-kötők, fásli stb. Mindezen cikkeket hygienikus Tetrá-szövetből készítjük, a mely a nedvességet rögtön beszívja és a testét ilyformán mindig szárazon tartja.

VUJA M. Via Adamich.

Nagy butorraktár Marco della Motta utóda MAYERHOFER LIPÓT

Fiume, Kossuth Lajos utca 12.

Elsőrennű gyárakból való diszbutorok; vasból és rézből is. Kárpitos és asztalos munkákra rendelések elfogadtnak olesó áron.

Telefon 443. sz.

Figyelem!

Tavaszi csapolása

a világhírű „Szent István“

védjegyű Dupla Malátásörnek

A Kőbányai Polgári Serfőző r. t. gyártmánya

7 legmagasabb kitüntetés

Orvosilag ajánlva. Kivétel minden világrészbe.

Naponta friss csapolás:

Fiumében: „Grand Hotel Europa“ éttermeiben és kávéházában, a „Hotel de la Ville“ éttermeiben és kávéházában, továbbá: a „Gambrinus Buffet“-ben, Via del Lido, a „Magyar vendéglőben“, Riva Szápáry, a „Grünfeld vendéglőben“, Viale Francesco Deák, az „Andemo dal Tita“ vendéglőben, Via S. Girolamo. Susákon: a „Hotel Continental“ éttermeiben, a Hotel Sušak varietében.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle teavaj

kizárólagos elárusítása.

mindenkor frissen.

Tej, tejföl, turó és vaj és Tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

FILIPPOVICH EDE

Uri és női fodrász terme

Fiume, Deák-korzó 30. szám

külön női teremmel, hol fejmosás vilányos készülékkel, hajfestés, manicure, pedicure és mindennemű haj- és fésülési munka kifogástalan jó és gyors kivitelben végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA a városi torony mellett.

Ájánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

CONFISERIE FRANCAISE

≡≡≡ (Kugler Henrik utóda Gerbeaud) ≡≡≡

fiumei főraktára

megnyilt az Europa szállóban Piazza Dante.

Lido-Velence Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, újonnan épített szálló gyönyörű, csendes fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére. Nagy előcsarnok terrasszok, villanyvilágítás, lift, központi fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hűlgyterem. Külön lakásrészek fürdővel és toilette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pilzeni és müncheni sör.

Üzletmegnyitás.

Fiume és környékének n. é. közönségét tisztelettel értesítjük, hogy

fűszer- csemege- és gyarmatáru
üzletünket megnyitottuk.

Különös gondot fordítottunk, úgy az angol és francia csemege-különlegességekre, mint bécsi, karlsbadi és velencei kávékeverékeinkre, melyeket 5 kilós postacsomagokban küldünk szét jutányos áron.

Pontos és jó kiszolgálás

magyar, olasz, horvát és német nyelven.

Törekvésünk, hogy olcsó árak mellett, kitűnő minőségű cikkekkel a n. é. közönséget minden tekintetben kielégítsük.

A mélyen tisztelt nagyközönség szíves pártfogását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Omcikus és Sajkovich

Piazza Elisabetta és Via Ciotta sarkán.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Corsia Deákon a pályaudvarral szemben levő

Newyork kávéházat

átvettem. Jó magyar üvegborokkal, naponta frissen csapolt sörrel és kifogástalan kávéházi italokkal szolgálók minden időben. Éjjeli 2 óráig nyitva.

Esténként cigányzene! Figyelmes kiszolgálás!

Tisztelettel DÖMÖTÖR JÁNOS.

KORONA VENDÉGLŐ

MAGYAR KONYHA.

Fiume Deák korzó 30.

Különös figyelmébe ajánlja a n. é. közönségnek kizárólag magyarosan készített főzjeit. Naponta friss pörkölt és pusztai gulyás. Rostelyos, borjnzelet, sertéssült nagy adagonként 35 kr.

Előfizetők étlap szerint s kenyérrel havi 24 frtért elfogadtnak.

Magyar borok. — Kőbányai polgári sör. Tulajdonos: Ladányi György.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

Az „Első Fiumei Őr- és Záróintézet“

igazgatósága ezennel tisztelettel értesíti Fiume nagybecsült kereskedőit, raktártulajdonosait és iparvállalatait, hogy belügyminiszterileg jóváhagyott tevékenységét, mely a reábizott áruk és bolthelyiségek éjjeli őrizetére terjed ki

május 15-én megkezd.

Bátrak leszünk tisztviselőinket az egyes cégekhez és érdeklődőkhöz elküldeni, hogy a bérleti feltételeket előterjessék és az előfizetőkkel a megállapodást személyesen megkössék.